

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintulajien häirintää, pesien ja munien siirtämistä tai hävittämistä sekä poikasten tappamista

Hakija

Pohjois-Savon hyvinvointialue / Juha-Matti Horttanainen

Asia

Lupahakemus 10 naurulokin, 10 kalalokin ja 10 kalatiiran pesän ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen mahdollisine munineen sekä poikasten tappamiseen Kuopion yliopistollisen sairaalan helikopterikentällä 1.5.–31.7. vuosina 2025–2027 Kuopiossa, Pohjois-Savossa.

Hakemus

Hakija hakee kiireellistä lupaa 10 naurulokin (*Larus ridibundus*), 10 kalalokin (*Larus canus*) ja 10 kalatiiran (*Sterna hirundo*) pesän ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen mahdollisine munineen sekä mahdollisten poikasten tappamiseen Kuopion yliopistollisen sairaalan helikopterikentällä 1.5.–31.7. vuosina 2025–2027 kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden sekä lentoturvallisuuden turvaamiseksi.

Helikopterikentän turvallisuustarkastuksessa on huomautettu lentoturvallisuuden vaarantumisesta lintujen paljouden vuoksi. Lääkintähelikopterin laskeutuessa hätäantyneet linnut uhkaavat joutua lääkintähelikopterin roottoreihin, mikä vaarantaisi laskeutumista sairaalan helikopterikentälle. Vaihtoehtoinen laskeutumispaikka viivästyttäisi ensihoitokuljetuksia 15 minuutilla verrattuna siihen, että helikopteri pystyisi laskeutumaan suoraan sairaalan helikopterikentälle. Viidentoista minuutin viive akuuttihoitoon pääsemiseksi voi olla potilaille kohtalokasta.

Hakijalle on myönnetty aikaisemmin poikkeuslupa (VARELY/4151/2024) kalatiirojen pesien ja munien hävittämiseen sekä poikasten tappamiseen. Kalatiirojen ohella alueella on havaittu myös kalalokkeja ja naurulokkeja kevään 2025 aikana, minkä takia haettu poikkeuslupa koskee myös näitä lajeja, mikäli ne pyrkisivät pesimään helikopterikentällä. Hakija on edellisen poikkeuslupan lupaehtojen mukaisesti ennaltaehkäisyt em. lintulajien pesintää helikopterikentällä kiinteistöhuollon liikkeessä ko. alueella useamman kerran päivässä. Viikonloppuisin hakijalla ei ole kuitenkaan henkilöstöresursseja ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin, jolloin linnut saattavat ehtiä rakentamaan pesiä ja munimaan helikopterikentällä. Mikäli pesiä havaitaan viikonlopun jälkeen, hakija pyrkii ensisijaisesti siirtämään ne sellaisille kattoalueille, jotka eivät ole yliopistollisen sairaalan asiakasliikenteen tai pelastushelikopterin lentosektoreiden tiellä. Mikäli tämä ei ole mahdollista, hakija joutuu toissijaisesti hävittämään nämä. Poikkeuslupahakemus koskee myös poikasten tappamista, sillä hakijan aikomuksena on pitää helikopterikentän tyhjänä lentoturvallisuutta mahdollisesti vaarantavista tekijöistä.

Hakija on edellisen poikkeuslupan mukaisesti pyrkinyt ennaltaehkäisemään lintujen pesintää myös muilla keinoin. Hakija on asentanut 300 m paimenpoikanauhaa helikopterikentän tuntumaan. Helikopteritoiminnan vuoksi hakija ei ole pystynyt asentamaan vilkkuvia valohälyttimiä, koska ne voivat aiheuttaa häikäisyhaittoja helikopterin lentäjälle joko suoraan tai taittuen joko vesipisarasta sateella tai katolla olevasta vesilätäköstä. Korkeita haukkapiiskoja ei ole myöskään mahdollista käyttää, koska nämä osuisivat helikopterin lasku-/noususektorille ja siten estäisivät lentotoiminnan.

Määräykset, joita hakemus koskee

Naurulokki, kalalokki ja kalatiira ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja. Lisäksi naurulokki on vaarantunut.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin tahallinen tappaminen, pyydystäminen ja häirintä, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla on kielletty.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Kielto on voimassa lisääntymiskauden ulkopuolella, jos kyse on eläimen tekemästä pesästä, jota se käyttää toistuvasti. Naurulokki käyttää samoja pesiä toistuvasti.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden sekä lentoturvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan naurulokkien, kalalokkien ja kalatiirujen häiritsemiseen, näiden pesien ja munien siirtämiseen ja hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Tämä lupa on voimassa 1.5.–31.7. vuosina 2025–2027 Kuopion yliopistollisen keskussairaalan helikopterikentällä ja sen välittömässä läheisyydessä alueilla, missä linnuista aiheutuu vaaraa lentoturvallisuudelle.
- 2 Naurulokin, kalalokin ja kalatiiran pesintöjä tulee ensisijaisesti ennaltaehkäistä kulkemalla säännöllisesti lupa-alueella ja kehittämällä jo olemassa olevien karkotusmenetelmien rinnalle muita karkotuskeinoja, jotka eivät ole ristiriidassa lentoturvallisuuden ylläpitämisen kanssa ko. alueella.
- 3 Mikäli linnut toisen lupaehdon mukaisista ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta rakentavat pesiä lupa-alueelle, tulee pesät ja niissä mahdollisesti olevat munat pyrkiä ensisijaisesti siirtämään toisiin kohtiin sairaalan kattoon, missä linnut eivät aiheuta vaaraa lentoturvallisuudelle. Mikäli pesien ja munien siirtäminen ei ole mahdollista, tulee pesät ja niissä mahdollisesti olevat munat hävittää. Siirrettävien tai hävitettävien pesien ja munien lukumäärä ei ole rajoitettu.
- 4 Tällä luvalla ei ole sallittua tappaa poikasia.
- 5 Hakija vastaa muista mahdollisista tarvittavista luvista.
- 6 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2025 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/3296/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä miten lintujen pesimistä ja pyritty ennaltaehkäisemään lupa-alueella ja jos alueelle on asennettu ja kokeiltu uusia karkotusmenetelmiä nykyisten

paimenkoikanauhon rinnalla. Raportissa tulee myös mainita, mikäli pesiä on siirretty, näiden lukumäärä (lajeittain jos mahdollista) ja milloin siirrot on tehty sekä hävitettyjen pesien lukumäärä ja ajankohdat, mikäli tähän on jouduttu turvautumaan.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden sekä lentoturvallisuuden turvaamiseksi Kuopion yliopistollisen keskussairaalan laskeutumispaikalla ja tämän välittömässä läheisyydessä, missä lintujen pesintä voi vaarantaa lentoturvallisuutta.

Naurulokkien, kalalokkien ja kalatiirujen pesintä Kuopion yliopistollisen keskussairaalan laskeutumispaikalla vaarantaisi lentoturvallisuutta ja näin ollen kansanterveyttä, sillä lääkintähelikopterin laskeutuessa tai noustessa on riski, että pesivät linnut lentäisivät helikopterin roottoreihin. Mikäli lupa-alueella pyrkii pesimään muita rauhoitettuja lintulajeja tulevina vuosina, näiden häiritsemiseen ja mahdollisten pesien ja munien siirtämiseen ja hävittämiseen tulee hakea uutta poikkeuslupaa Varsinais-Suomen ELY-keskukselta.

Luvanmukaisilla toimenpiteillä ohjataan lintuja aikaisessa vaiheessa pesimään rauhallisempaan paikkaan, missä nämä eivät uhkaa lentoturvallisuutta tai aiheuta riskiä omallekaan terveydelle. Mikäli linnut ovat ehtineet rakentamaan pesiä ja munimaan ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta, näitä tulee siirtää toisiin kohtiin sairaalan kattoaluetta, missä nämä eivät aiheuta vaaraa lentoturvallisuudelle. Hävitettävien pesien ja munien määrää ei ole rajoitettu, sillä lentoturvallisuuden turvaaminen vaatii, että lintuja ei pesi lupa-alueella. Lupa ei kuitenkaan oikeuta poikasten tappamiseen, sillä pesinnän ennaltaehkäisemistä tulee tehdä niin aikaisessa vaiheessa, että poikaset eivät ehdi kuoriutua. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että toimenpiteet eivät heikennä naurulokin ja kalatiiran suotuisan suojelutason saavuttamista tai sen ylläpitämistä.

Asiaan ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua sillä lääkintähelikopterin laskeutuminen toissijaiselle laskeutumispaikalle uhkasi potilasturvallisuutta pidentämällä ensihoitokuljetusta 15 minuuttia, mikä voi johtaa kriittisessä tilassa olevan potilaan kuolemaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman, sillä linnut muodostavat parhaillaan alueelle riskin lentoturvallisuudelle ja ensiapua tarvitseville potilaille. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja lentoturvallisuus- sekä kansanterveysriskin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut luonnonsuojeluyksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Pohjois-Savon ELY-keskus kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

Itä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.ita-suomi@poliisi.fi

Kuopion kaupunki kirjaamo@kuopio.fi

SLL Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri pohjois-savo@sll.fi

Tapiola Pohjois-Savo-Kainuu ry. info@tapiolary.com

Lintuyhdistys Kuikka ry. hallitus@lintuyhdistyskuikka.net

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/3296/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3296/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Mattila Olli 05.05.2025 16:02

Esittelijä Ramstedt Robin 05.05.2025 15:21

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Puhelin: 029 56 42502

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.